

PAMÁTNÍK TEREZÍN

Výroční zpráva

2011

PAMÁTNÍK TEREZÍN

národní kulturní památka

PAMÁTNÍK TEREZÍN

Výroční zpráva za rok 2011

PAMÁTNÍK TEREZÍN

národní kulturní památka

Terezín, březen 2012

Název zpracovatele: Památník Terežín
Sídlo organizace: Principova alej 304, 411 55 Terežín
IČ: 00177288
DIČ: CZ00177288
Telefon: +420 - 416 782 225, 416 782 442, 416 782 131
GSM: 604 241 179, 606 632 914
Fax: +420 - 416 782 245
E-mail: pamatnik@pamatnik-terezin.cz
Internetové stránky: www.pamatnik-terezin.cz
Způsob zřízení: Zřizovací listina vydaná MK ČR pod. čj. 17.470/2000 ze dne 29. 12. 2000
Zřizovatel: Ministerstvo kultury ČR

STRUČNÝ PŘEHLED HLAVNÍCH ČINNOSTÍ PAMÁTNÍKU TEREŽÍN

Památník Terežín shromažďuje sbírku hmotných dokladů k rasové a politické perzekuci v období okupace českých zemí nacistickým Německem se zvláštním zřetelem na dějiny policejní věznice v Malé pevnosti Terežín, dějiny terežínského ghetta, dějiny koncentračního tábora v Litoměřicích a starší historii města Terežín a sbírku výtvarných děl. Sbírkou tvoří na základě vědeckého poznání a vlastní koncepce sbírkové činnosti.

- Spravuje historický knižní fond (sbírkový), odbornou knihovnu a sbírku písemností archivní povahy.
- Ke sbírkovým předmětům pořizuje odbornou dokumentaci písemnou a podle potřeby i obrazovou, případně zvukovou. Sbírkové předměty odborně zpracovává a vytěžuje z nich poznatky o vývoji společnosti.
- Provádí vědecký výzkum prostředí, z něhož sbírkové předměty získává.
- Sbírkové předměty, odbornou dokumentaci k nim a poznatky získané jejich odborným zpracováním prezentuje zejména prostřednictvím stálých expozic a krátkodobých výstav, jakož i vlastní publikační, vzdělávací a přednáškovou činností v České republice i v zahraničí a dalšími kulturně výchovnými aktivitami určenými pro nejširší veřejnost.
- V zahraničí zajišťuje českou účast na expozicích zřízených v bývalých koncentračních táborech v Osvětimi (Polsko) a v Ravensbrücku (Německo).
- Zapůjčuje sbírkové předměty do expozic a na výstavy pořádané jinými subjekty v České republice i v zahraničí nebo za účelem jejich vědeckého zkoumání nebo konzervování a restaurování.
- Vydává a veřejně šíří periodické i neperiodické publikace, audio a video nahrávky a další elektronické nosiče, provádí jejich výměnu s domácími i zahraničními institucemi.
- Pořádá samostatně nebo ve spolupráci s jinými právníckými nebo fyzickými osobami odborné konference, sympózia a semináře vztahující se k předmětu své činnosti. Zajišťuje provoz Mezinárodního střediska setkávání, včetně souvisejících služeb.
- Pořádá kulturní a vzdělávací programy vyplývající z předmětu své činnosti a vystavuje zapůjčené předměty kulturní hodnoty.
- Vstupuje do profesních sdružení, včetně mezinárodních, za účelem koordinace odborné činnosti.
- Vydává osvědčení k vývozu předmětů kulturní hodnoty podle zákona č. 71/1994 Sb., o prodeji a vývozu předmětů kulturní hodnoty.
- Zpracovává odborné posudky, rešerše a expertizy.

OBSAH

- 1. Úvodní slovo
- 2. Organizační struktura
- 3. Památník Terezín a jeho služby návštěvníkům
- 4. Statistika návštěvnosti
- 5. Přehled uspořádaných akcí a výstav.
Propagačně organizační a ediční činnost
- 6. Vnější kontakty a spolupráce
- 7. Čestný výbor ředitelů Muzea ghetta v Terezíně
- 8. Výzkumná činnost
- 9. Vzdělávací činnost
- 10. Dokumentace a sbírky
- 11. Hospodářská činnost, dary a příspěvky
- 12. Technická a stavební činnost
- 13. Výhled na rok 2012

ÚVODNÍ SLOVO

Výroční zpráva, kterou předkládáme, podává přehled o mnohostranné činnosti Památníku Terezín v uplynulém roce a je příležitostí k připomenutí hlavních událostí, které se uskutečnily na jeho půdě. Chtěl bych hned v úvodu poděkovat všem jeho pracovníkům za poctivou a obětavou práci, díky níž bylo možno navzdory nelehkým podmínkám, daným především problémy mezinárodního finančního a ekonomického vývoje a jejich odrazem v naší zemi, splnit všechny hlavní stanovené úkoly jak v památkové péči, tak při připomínání, výzkumu a vzdělávání o nacistických represivních zařízeních v Terezíně a Litoměřicích v době německé okupace i v širších souvislostech politické a rasové perzekuce v letech druhé světové války.

Stejně jako v minulých letech Památník Terezín věnoval soustavnou pozornost vzpomínkovým akcím na památku obětí rasové a politické perzekuce z českých zemí i z dalších částí Evropy ovládaných Hitlerovým Německem. Tento mezinárodní rozměr utrpení vězňů nacistického totalitního režimu v represivních zařízeních v Terezíně a Litoměřicích byl akcentován v průběhu všech těchto akcí. Jako první proběhlo pietní shromáždění u příležitosti Dne vzpomínání na oběti holokaustu Jom ha-šoa, které se uskutečnilo dne 2. května v prostoru před bývalou židovskou modlitebnou z doby ghetta v Dlouhé ulici. Stalo se již tradicí, že na něm přečetli představitelé Tereziánské iniciativy, organizace bývalých vězňů tereziánského ghetta, dalších 100 jmen zemřelých Židů, deportovaných do Terezína v letech okupace. Smyslem tohoto neobyčejně působivého aktu je každoročně připomínat především příslušníkům mladé generace, že za čísla, která jsou součástí celkové bilance obětí holokaustu, se skrývají osudy konkrétních lidí. Na závěr shromáždění promluvil vrchní pražský a zemský rabín Karol Efraim Sidon a poté přednesl modlitbu Kadiš.

Ústřední vzpomínkovou akcí v celostátním měřítku je každoročně Tereziánská tryzna, která se koná vždy třetí květnovou nedělí. V loňském roce se jednalo o neděli 15. května a stejně jako v minulých letech se pietního shromáždění zúčastnili zástupci Senátu a Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky, vlády, ústředních úřadů, politických stran, spolků a organizací, především pak jako nejvyšší ústavní činitel prezident republiky Václav Klaus, který rovněž přednesl hlavní projev. Přítomni byli také bývalí vězni, jejichž celostátní organizace byla spolupořadatelem loňské tryzny, a dále zástupci zastupitelských úřadů mnoha zemí světa. V úvodu Tereziánské tryzny oficiální hosté položili věnce na Národním hřbitově. Prezident republiky Václav Klaus pak v hlavním projevu zdůraznil nutnost čerpat z tragické historie poučení a nedopustit její opakování. Po následujících modlitbách – křesťanské a židovské – zakončilo program tryzny vystoupení pěveckého sboru. Před zahájením Tereziánské tryzny se na bývalém popravišti Malé pevnosti uskutečnilo vzpomínkové setkání připomínající poslední popravu vězňů policejní věznice v Terezíně, ke které došlo 2. května 1945.

V jeho průběhu delegace Ústředního výboru Českého svazu bojovníků za svobodu a Památníku Terezín položily věnce.

V posledních letech se stále větší pozornosti těší vzpomínkové akce na památku Milady Horákové, která byla jednou z vězeňkyň policejní věznice v Terezíně v letech nacistické okupace a nedlouho po osvobození se stala obětí komunistického totalitního režimu. V Pamětní síni Malé pevnosti se proto 27. června konal pietní akt, který Památník Terezín uspořádal ve spolupráci s Konfederací politických vězňů u příležitosti výročí její poprav. Další shromáždění na památku této osobnosti, která je snad nejvýraznějším symbolem boje za obnovu demokracie v naší zemi, bylo ve zmíněném prostoru uspořádáno 22. prosince při příležitosti 110. výročí jejích narozenin.

Dlouhou tradici má rovněž tryzna Kever Avot, která je připomínkou počátku deportací Židů z českých zemí a obětí z jejich řad v průběhu holokaustu. Jejimi spoluorganizátory jsou Federace židovských obcí v České republice a Pražská židovská obec. Od roku 1946 se koná každoročně vždy v neděli, týden před nejvýznamnějším židovským svátkem, kterým je Nový rok – Roš Hašana, u krematoria na Židovském hřbitově. Tentokrát se bývalí vězni terezínského ghetta, členové židovských obcí a další hosté sešli 25. září.

Poslední, avšak neobyčejně významná vzpomínková akce se uskutečnila 16. října. K tomuto datu se váží dvě závažné události. V roce 1941 byly toho dne zahájeny deportace českých Židů, jejichž transporty směřovaly nejprve do ghatt v Lodži a Minsku, další pak již do Terezína. V roce 1944 byl pak 16. října z terezínského ghetta vypraven transport, se kterým do Osvětimi odjížděla řada osobností terezínského kulturního života, především z oblasti hudby. V roce 2011 se toto datum vázalo také k dalším významným událostem spojeným s tzv. konečným řešením židovské otázky na našem území, především k 70. výročí zřízení ghetta pro Židy v Terezíně. K připomenutí těchto historických událostí uspořádal Památník Terezín ve spolupráci s Terezínskou iniciativou 16. října vzpomínkové shromáždění. V jeho úvodní části, konané v Kulturním domě v Terezíně, vystoupil první náměstek ministra kultury České republiky František Mikeš. Připomenul historický vývoj terezínského ghetta a osudy jeho vězňů a ocenil nezastupitelnou úlohu, kterou sehrála Terezínská iniciativa při připomínání, výzkumu a vzdělávání o této tragické kapitole dějin. Poté své osobní vzpomínky z doby války, ale i poznatky z činnosti organizace bývalých vězňů ghetta a její další perspektivy přiblížila předsedkyně Terezínské iniciativy Dagmar Lieblová. Po dalších vystoupeních zakončilo tuto část programu provedení proslulé dětské opery Brundibár skladatele Hanse Krásky a libretisty Adolfa Hoffmeistera. Následujícího přátelského setkání v Park Hotelu v Terezíně se zúčastnilo na tři sta bývalých vězňů i příslušníků druhé a třetí generace jejich rodin. V odpoledních hodinách se uskutečnilo nejprve představení hry „Šoa“ v provedení pražského Švandova divadla v tzv. půdním divadle v bývalých Magdeburských kasárnách a poté byl v kinosále Muzea ghetta promítnut nový animovaný film režiséra Martina Zvěřiny „Helga – L 520“, využívající originálním způsobem kreseb malířky Helgy Hoškové, bývalé vězeňkyně terezínského ghetta.

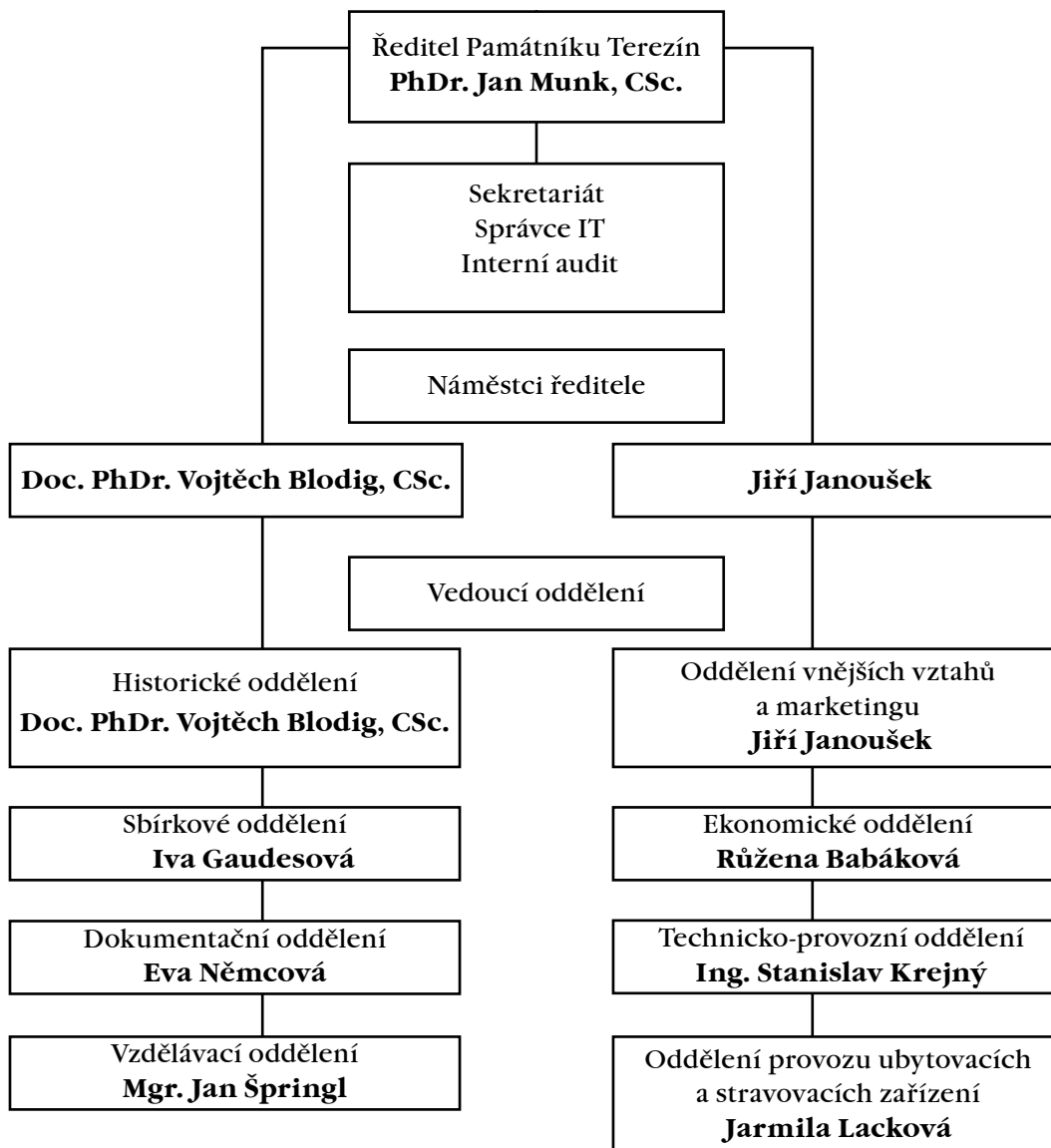
V dalších částech této zprávy je možno seznámit se s širokou škálou úkolů, které jednotlivá oddělení Památníku Terezín plnila, a vytvořit si představu o spolupráci s domácími i zahraničními institucemi, organizacemi, spolky i jednotlivci. Ve zprávě za uplynulý rok jsem jako příklad vybral projekt vytváření databází bývalých vězňů a digitalizace sbírek. Jeho smyslem je, aby databáze obsahující údaje o různých skupinách vězňů, ale i soubory z našich sbírkových fondů převedené do digitální podoby, byly co nejdříve zpřístupněny na našich webových stránkách badatelům i dalším zájemcům. Na sklonku roku 2010 byl na našich webových stránkách umístěn jako první jmenný vyhledávač databáze bývalých vězňů policejní věznice v Malé pevnosti. Během uplynulého roku k němu přibylo dalších devět jmenných vyhledávačů k jiným databázím bývalých vězňů a zpřístupněna byla rovněž řada dalších digitalizovaných souborů z našich sbírkových fondů. Tento rozsáhlý projekt byl přihlášen do soutěže Gloria Musaealis, vyhlašované Asociací muzeí a galerií České republiky, v kategorii významných muzejních počinů.

Chtěl bych rovněž připomenout, že navzdory složité ekonomické situaci se podařilo dosáhnout zlepšeného hospodářského výsledku naší organizace, což je dobrým východiskem pro plnění úkolů, které nás čekají v příštím roce. I v nadcházejícím období chceme hospodařit maximálně úsporně, přísně kontrolovat využívání našich prostředků a hledat další možnosti úspor.

Věřím, že i nadále bude hlavní oporou naší úspěšné činnosti poctivá práce, iniciativa a obětavost všech pracovníků. Stejně tak jsem přesvědčen o pokračování podpory a spolupráce ze strany našich partnerských institucí, spolků i jednotlivých přátel z domova i ze zahraničí, jakož i ze strany bývalých vězňů.

*PhDr. Jan Munk, CSc.
ředitel Památníku Terezín*

ORGANIZAČNÍ STRUKTURA

PAMÁTNÍK TEREZÍN A JEHO SLUŽBY NÁVŠTĚVNÍKŮM

V České republice je Památník Terezín jedinou institucí svého druhu. Jeho posláním je především uchovávat památku obětí rasové a politické perzekuce v letech nacistické okupace, její odkaz přibližovat a zprostředkovávat veřejnosti prostřednictvím muzejní a osvětové činnosti a současně pečovat o místa spojená s utrpením desetitisíců lidí v letech druhé světové války.

^[1] Ve správě Památníku Terezín se nacházejí objekty a areály, které ve svém celku představují jedinečný muzejní komplex, do kterého přicházejí každoročně statisíce návštěvníků z domova i ze zahraničí. S historií nacistických represivních zařízení v Terezíně a nedalekých Litoměřicích se mohou seznámit v řadě stálých i příležitostných expozic. Stejně tak mohou navštívit pietní prostory a další památná místa spojená s touto tragickou kapitolou novodobých dějin.

^[2] Dějiny terezínského ghetta přibližuje především stálá expozice Muzea ghetta, jež se nachází v budově bývalé městské školy. Na ni navazují četné další expozice, které jsou umístěny v bývalých Magdeburských kasárnách, v krematoriu na Židovském hřbitově a v bývalé Ústřední márnici ghetta. Pietními místy jsou modlitebna z doby ghetta v Dlouhé ulici, Kolumbárium ghetta, památník na břehu Ohře, kde byl nedlouho před koncem nacistické okupace do řeky vysypán popel obětí, a zbytek železniční

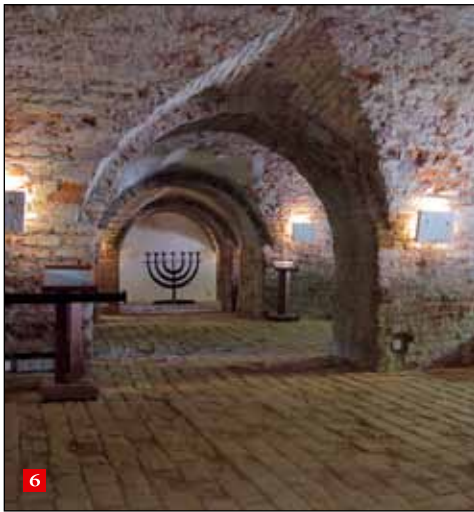
vlečky. Kromě uvedených pietních míst se ve městě Terezín nacházejí další památná místa a objekty.

③ V areálu Malé pevnosti, která je od města Terezín vzdálena necelý jeden kilometr, je kromě objektů, které sloužily policejní věznicí, možno navštívit řadu stálých a dočasných expozic a rovněž Národní hřbitov nacházející se v jejím předpolí. Tento areál představuje největší pohřebiště obětí nacistické okupace na území České republiky. Z tohoto důvodu je proto každoročně místem konání ústředních vzpomínkových shromáždění na památku obětí nacistických represí.

Ve správě Památníku Terezín je rovněž objekt bývalého krematoria koncentračního tábora v Litoměřicích s přílehlým areálem, jakož i prostor u vstupu do podzemí, kde vězni tohoto tábora svou otročskou prací budovali dvě továrny určené pro válečnou výrobu nacistického Německa. Podzemní prostory samotné jsou však vzhledem k hrozícímu nebezpečí sesuvu horniny návštěvníkům nepřístupné. Zájemci o historii tábora a výstavby podzemních továren (jejich stavby nesly krycí názvy Richard I a Richard II) však mohou zhlédnout stálou výstavu věnovanou této problematice, jež je umístěna v bývalém III. dvoře Malé pevnosti.

Areály bývalého ghetta a policejní věznice v Malé pevnosti si mohou návštěvníci Památníku Terezín prohlédnout s odborným výkladem. Po předchozí objednávce lze navštívit s průvodci i krematorium koncentračního tábora v Litoměřicích.

Pro orientaci zájemců o návštěvu Památníku Terezín uvádíme celkový přehled jeho stálých expozic:

- 4 Terezín v „konečném řešení židovské otázky“ 1941–1945 – expozice v Muzeu ghetta
- 5 Úmrtnost a pohřbívání v ghettu Terezín – expozice v krematoriu na Židovském hřbitově
- 6 Ústřední márnice a pohřební obřady v ghettu – expozice v bývalé Ústřední márnici ghetta
- 7 Rekonstrukce vězeňské ubikace z doby ghetta – expozice v bývalých Magdeburských kasárnách
- 8 Hudba v terezínském ghettu – expozice v bývalých Magdeburských kasárnách
- 9 Výtvarné umění v terezínském ghettu – expozice v bývalých Magdeburských kasárnách
- 10 Literární tvorba v terezínském ghettu – expozice v bývalých Magdeburských kasárnách
- 11 Divadlo v terezínském ghettu – expozice v bývalých Magdeburských kasárnách
- 12 Malá pevnost Terezín 1940–1945 – expozice v Muzeu Malé pevnosti
- 13 Výtvarná expozice Památníku Terezín – expozice v Muzeu Malé pevnosti
- 14 Koncentrační tábor Litoměřice 1944–1945 – expozice ve III. dvoře Malé pevnosti
- 15 Terezín 1780–1939 – expozice ve vstupním objektu Malé pevnosti
- 16 Internační tábor pro Němce. Malá pevnost Terezín 1945–1948 – expozice ve IV. dvoře Malé pevnosti
- 17 Milada Horáková 1901–1950 – expozice v Pamětní síni Malé pevnosti

Návštěvníci mohou zhlédnout rovněž řadu dočasných výstav. Badatelé mohou využívat služeb dokumentačního a sbírkového oddělení, odborné knihovny, jakož i vyhledávačů na webových stránkách Památníku (www.pamatnik-terezin.cz). Pracovníci Památníku poskytují odborné konzultace o otázkách rasové a politické perzekuce v letech nacistické okupace a informace o osudech vězňů represivních zařízení v Terezíně a Litoměřicích.

STATISTIKA NÁVŠTĚVNOSTI

CELKOVÁ NÁVŠTĚVNOST PAMÁTNÍKU TEREZÍN V ROCE 2011

Měsíc	Návštěvnost celkem	Cizinci	Mládež cizinci	Mládež ČR
Leden	3 237	2 380	1 383	537
Únor	6 350	4 827	3 401	1 090
Březen	15 836	13 554	10 568	1 322
Duben	26 978	22 289	16 014	3 065
Květen	30 580	20 908	12 785	5 867
Červen	22 738	16 682	9 672	4 290
Červenec	30 314	22 886	10 886	2 746
Srpen	25 889	18 915	6 410	2 612
Září	26 474	22 520	15 041	1 850
Říjen	21 685	17 943	11 778	2 110
Listopad	9 526	7 783	4 386	1 141
Prosinec	5 155	4 466	2 222	455
ROK 2011	224 762	175 153	104 546	27 085
Rok 2010	210 827	162 305	99 435	26 062
Rozdíl	+ 13 935	+ 12 848	+ 5 111	+ 1 023

NÁVŠTĚVNOST V MALÉ PEVNOSTI V ROCE 2011

Měsíc	Návštěvnost celkem	Cizinci	Mládež cizinci	Mládež ČR
Leden	3 147	2 307	1 340	533
Únor	6 261	4 767	3 361	1 067
Březen	15 514	13 244	10 307	1 318
Duben	26 730	22 069	15 898	3 041
Květen	30 216	20 670	12 748	5 827
Červen	22 410	16 427	9 624	4 234
Červenec	29 761	22 360	10 787	2 737
Srpen	25 356	18 421	6 299	2 603
Září	25 864	21 932	14 786	1 847
Říjen	21 069	17 377	11 469	2 077
Listopad	9 220	7 490	4 225	1 137
Prosinec	4 846	4 165	2 024	449
ROK 2011	220 394	171 229	102 868	26 870
Rok 2010	206 312	159 376	98 167	25 820
Rozdíl	+ 14 622	+ 11 853	+ 4 701	+ 1 050

NÁVŠTĚVNOST V MUZEU GHETTA V ROCE 2011

Měsíc	Návštěvnost celkem	Cizinci	Mládež cizinci	Mládež ČR
Leden	2 538	1 789	919	521
Únor	4 624	3 366	2 192	968
Březen	9 289	7 644	5 250	1 048
Duben	15 616	12 232	7 629	2 390
Květen	21 139	13 119	7 151	5 021
Červen	16 335	11 580	6 318	3 709
Červenec	23 235	17 561	8 245	2 224
Srpen	19 532	14 284	4 713	2 123
Září	17 312	14 818	9 416	1 304
Říjen	15 974	13 161	8 162	1 702
Listopad	7 119	5 655	3 085	1 025
Prosinec	4 244	3 710	1 703	372
ROK 2011	156 957	118 919	64 783	22 407
Rok 2010	143 344	107 056	59 457	21 182
Rozdíl	+ 13 613	+ 11 863	+ 5 326	+ 1 225

NÁVŠTĚVNOST V BÝVALÝCH MAGDEBURSKÝCH KASÁRNÁCH V ROCE 2011

Měsíc	Návštěvnost celkem	Cizinci	Mládež cizinci	Mládež ČR
Leden	1 429	898	544	417
Únor	1 884	1 126	762	701
Březen	3 526	2 796	1 854	566
Duben	7 097	5 515	3 485	1 357
Květen	9 186	5 595	3 290	2 892
Červen	6 315	4 340	2 199	1 651
Červenec	8 372	7 163	3 493	1 357
Srpen	7 149	6 051	2 027	2 892
Září	7 816	6 804	3 933	1 651
Říjen	7 823	6 459	4 251	951
Listopad	3 447	2 763	1 652	590
Prosinec	2 238	1 971	1 035	218
ROK 2011	66 282	51 481	28 525	10 911
Rok 2010	62 830	47 223	26 087	9 447
Rozdíl	+ 3 452	+ 4 258	+ 2 438	+ 1 464

PŘEHLED USPOŘÁDANÝCH AKCÍ A VÝSTAV. PROPAGAČNĚ ORGANIZAČNÍ A EDIČNÍ ČINNOST

PŘEHLED HLAVNÍCH AKCÍ ORGANIZOVANÝCH PAMÁTNÍKEM TEREZÍN V ROCE 2011:

- 27. ledna „Den památky obětí holocaustu a předcházení zločinům proti lidskosti“ – slavnostní zasedání v Senátu Parlamentu České republiky.
- 16. března se v Národním archivu v Praze uskutečnila veřejná prezentace Památníku Terezín pod názvem „Digitalizace sbírek a databází osob perzekvovaných nacistickým režimem“.
- Ve dnech 24. – 25. března se zástupci Památníku Terezín zúčastnili konference o cestovním ruchu Stop and Stay, která se konala v Litoměřicích.
- 2. dubna se uskutečnila návštěva bývalé ministryně zahraničí USA paní Madeleine Albright v Památníku Terezín.
- 19. Vzpomínková akce u příležitosti Dne vzpomínání na oběti holocaustu Jom ha-šoa se konala za účasti vrchního pražského a zemského rabína Karola Efraima Sidona a dalších hostů 2. května v bývalé modlitebně z doby terezínského ghettu.
- 13. května byla před Muzeem v Malé pevnosti odhalena stéla italského sochaře Georgia Celibertiho, která je darem italských měst Památníku Terezín.
- 21. Terezínská tryzna se konala 15. května na Národním hřbitově za účasti zástupců Senátu Parlamentu České republiky a Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky, vlády České republiky a zastupitelských úřadů mnoha zemí a dalších hostů. Hlavní projev přednesl prezident České republiky Václav Klaus. Před zahájením Terezínské tryzny proběhlo kladení věnců na popravišti Malé pevnosti při příležitosti uctění památky obětí poslední popravy v Terezíně dne 2. května 1945.
- 18. května proběhlo kladení věnců u Památníku sovětských vojáků za účasti velvyslance Ruské federace a zástupců velvyslanectví několika dalších bývalých svazových republik SSSR.
- 12. června byla v kostele Vzkříšení Páně ve městě Terezíně provedena 9. symfonie s Ódou na radost Ludwiga van Beethovena. Koncert připravila Nadace Rafaela Schächtera pod vedením dirigenta Murry Sidlina.
- 19. června se konal v kostele Vzkříšení Páně ve městě Terezíně koncert při příležitosti Festivalu zakázané hudby, na kterém zazněly skladby autorů vězněných v terezínském ghettu.
- 22. 27. června se konal pietní akt k výročí popravy Milady Horákové.
- 23. září proběhl na Národním hřbitově slavnostní slib hasičů Severočeského kraje.

- ²³ 25. září se konala v prostoru Židovského hřbitova tryzna Kever Avot za oběti nacistické genocidy Židů z českých zemí.
- ²⁴ ²⁵ 16. října se uskutečnilo setkání bývalých vězňů ghetta u příležitosti 70. výročí zahájení deportací Židů z Protektorátu Čechy a Morava a vzniku terezínského ghetta.
- ²⁶ Ve dnech 10. – 13. listopadu se konal mezinárodní seminář pro učitele „Holokaust ve vzdělávání“.
- ²⁷ 24. listopadu navštívil Památník Terezín bavorský ministerský předseda Horst Seehofer.
- ²⁸ 22. prosince se konalo v Pamětní síni Malé pevnosti shromáždění u příležitosti 110. výročí narození Milady Horákové.

31

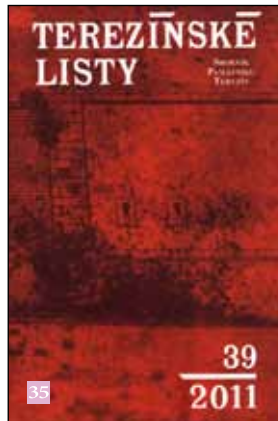
34

32

33

35

36

37

PŘEHLED VÝSTAV USPOŘÁDANÝCH PAMÁTNÍKEM TEREZÍN V ROCE 2011:

- 29 Marie Blabolilová – „Tichá společenství“, obrazy.
- 30 Renato Oggier – „Sekvence“, obrazy, sochy, grafiky.
- 31 Luděk Tichý – „Loučení“, plastiky, obrazy.
- „Zapomenuté transporty“ – dokumentární výstava Židovského muzea v Praze.
- 32 Jiří Netík – sochy.
- 33 Libor Pisklák – sochy.
- 34 „Berlín-Jogjakarta. Od Hitlerova mučení homosexuálů k lidským právům v současnosti“ – dokumentární výstava.

EDIČNÍ ČINNOST:

- Vydána Výroční zpráva Památníku Terezín za rok 2010 v českém a anglickém jazyce.
- 35 Vydány Tereziínské listy č. 39.
- 36 Čtvrtletně vydáván Zpravodaj. Vzdělávací a informační bulletin, připravovaný vzdělávacím oddělením.
- 37 Vydány katalogy anebo informační skládačky ke všem příležitostným výstavám.
- Průběžně probíhalo doplňování cizojazyčných tištěných průvodců ve čtrnácti jazykových mutacích.

VZTAHY K VEŘEJNOSTI:

- Vydávání tiskových zpráv k nejdůležitějším událostem a jejich zprostředkování lokálním i celorepublikovým médiím, místním informačním centrům, partnerským organizacím a institucím podobné povahy.
- Prezentace na stránkách odborných periodik a dalších tištěných i elektronických materiálů v oblasti cestovního ruchu.
- Spolupráce s agenturou Czechtourism na celostátní úrovni a s přesahem za hranice České republiky (Česká centra v zahraničí).
- Spolupráce s odborem regionálního rozvoje Krajského úřadu Ústeckého kraje na regionální úrovni.
- Spolupráce s informačními středisky a centry cestovního ruchu přilehlých obcí na místní úrovni.
- Spolupráce s Asociací muzeí a galerií České republiky (členství).
- Spolupráce s Asociací cestovních kanceláří České republiky (přidružené členství).
- Spolupráce s Asociací českých cestovních kanceláří a agentur (přidružené členství).

- Spolupráce s Asociací průvodců České republiky.
- Účast na veletrzích cestovního ruchu v České republice i v zahraničí.
- Účast na přehlídkách a soutěžích v oblasti cestovního ruchu.
- Pravidelné aktualizace webové prezentace.

PRŮVODCOVSKÁ ČINNOST:

- Před zahájením návštěvní sezóny 2011 byl pro průvodce ve spolupráci se vzdělávacím oddělením připraven odborný seminář.
- Školení průvodců k metodice a technice průvodcovské činnosti proběhlo ve spolupráci s Asociací průvodců České republiky 6. prosince.
- Provedení kontrolních náslechnů průvodců odbornými pracovníky historického a vzdělávacího oddělení.
- Průběžně byl doplňován a zapracováván kádr průvodců.

NAPLŇOVÁNÍ FUNKCE POSKYTOVATELE STANDARDIZOVANÝCH VEŘEJNÝCH SLUŽEB:

V roce 2005 vydal Památník Terezín „Směrnice o poskytování standardizovaných veřejných služeb“, které stanoví:

- „Pro daný rok je vždy příkazem ředitele Památníku Terezín určeno vstupné do objektů Památníku, příkaz obsahuje všechny druhy vstupného a také podmínky pro poskytnutí slevy. Ceník je zveřejněn u všech pokladen a na webových stránkách Památníku Terezín.“
- V rámci odstraňování bariér znemožňujících užívání služeb osobám s omezenou schopností pohybu a orientace se v roce 2006 podařilo zřídit bezbariérový vstup do 1. patra stálé expozice v Muzeu ghetta a do krematoria v prostoru Židovského hřbitova. V roce 2007 byl zřízen bezbariérový vstup do 1. patra Muzea Malé pevnosti. Zřizování bezbariérových vstupů do dalších objektů Památníku bude pokračovat v závislosti na finančních možnostech.
- Objekty Památníku jsou přístupny celoročně v doprovodu průvodců v návštěvní době, která je určena následovně:

Malá pevnost

Zimní čas – denně 8:00 – 16:30

Letní čas – denně 8:00 – 18:00

Muzeum ghetta a Magdeburská kasárna

Zimní čas – denně 9:00 – 17:30

Letní čas – denně 9:00 – 18:00

Kolumbárium, obřadní místnosti a Ústřední márnice ghetta

Zimní čas – denně 9:00 – 17:00

Letní čas – denně 9:00 – 18:00

Krematorium

Zimní čas – denně 10:00 – 16:00

Letní čas – denně 10:00 – 18:00

v sobotu zavřeno

Modlitebna z doby terezínského ghetta

Zimní čas – denně 9:00 – 17:30

Letní čas – denně 9:00 – 18:00

Všechny objekty jsou uzavřeny ve dnech 24. – 26. 12. a 1. 1.

Otevírací doba se mění na letní a zimní v den následující po změně času na letní a zpět (říjen a březen).

- Návštěvní doba je veřejně oznámena ve všech objektech Památníku a na jeho webových stránkách.
- Informace o Památníku Terezín a jeho činnosti za uplynulý rok jsou zveřejňovány ve Výroční zprávě, která je distribuována a zároveň zveřejněna na jeho webových stránkách. Na těchto stránkách je zveřejněn také výstavní program a termíny akcí, které během roku Památník pořádá, jakož i ediční plán.
- Archiv a sbírky jsou dle platných směrnic přístupné pro badatele (viz kapitola o činnosti dokumentačního a sbírkového oddělení).

VNĚJŠÍ KONTAKTY A SPOLUPRÁCE

K základním rysům činnosti Památníku Terezín patří spolupráce s bývalými vězni, partnerskými martyrologickými zařízeními a výzkumnými pracovišti doma i v zahraničí. Mezinárodní rozměr jeho činnosti je dán především skutečností, že represivními zařízeními v Terezíně a Litoměřicích prošli v letech druhé světové války občané tří desítek zemí. Mezinárodní kontakty proto hrají v práci Památníku Terezín nezapustitelnou roli.

Hlavní prioritou zůstává spolupráce s bývalými vězni a jejich organizacemi. Nejvýznamnější a zdaleka nejpočetnější z nich je Terezínská iniciativa, organizace bývalých vězňů terezínského ghetta, která byla založena na počátku devadesátých let minulého století, nedlouho po zahájení demokratických změn v naší zemi. Třebaže průměrný věk členů této organizace se zákonitě zvyšuje, má její činnost stále veliký význam a nadále pokračují její aktivity v různých oblastech, které výrazným způsobem podporují činnost Památníku Terezín. Především se jedná o vzdělávání. Je třeba zdůraznit nezastupitelnou úlohu, kterou hrají bývalí vězni při besedách s pedagogy i mladými účastníky vzdělávacích programů, ale i finanční podporu, která řadě škol umožňuje podniknout cestu do Terezína i ze vzdálenějších míst.

Spolupráce s bývalými vězni policejní věznic v Malé pevnosti Terezín a koncentračního tábora v Litoměřicích v posledních letech podstatně zeslábla. Důvodem je vysoký věk a již velmi malý počet žijících bývalých vězňů. Styk s těmito vězni byl proto téměř výhradně zajišťován prostřednictvím Ústředního výboru Českého svazu bojovníků za svobodu. To se týkalo i kontaktů s bývalými vězni dalších nacistických represivních zařízení (Osvětim, Ravensbrück, Dachau, Flossenbürg aj.), do nichž byli z policejní věznic v Terezíně dále deportováni. Výše uvedený ústřední orgán bývalých vězňů byl také tak jako v předchozích letech spolupořadatelem Terezínské tryzny, která je ústřední vzpomínkovou akcí připomínající památku obětí nacistické okupace. Stejně tak tomu bylo i v případě vzpomínkového aktu věnovaného výročí poslední popravy v policejní věznici v Terezíně v samotném závěru války a okupace.

V oblasti vědecko-výzkumné a muzejní práce probíhala spolupráce hlavně s Institutem Terezínské iniciativy a Židovským muzeem v Praze. Plně se rozvinuly práce na projektu EHRI, který je podporován Evropskou unií a je zaměřen na vytvoření internetového portálu k archivním a muzejním sbírkám a dokumentům týkajících se problematiky holokaustu. Památník Terezín se plně zapojil do práce na úseku vytváření mezinárodního informačního systému o archivních fondech k dějinám terezínského ghetta, který je dílčím úkolem uvedeného projektu. Úzce přitom spolupracuje s Židovským muzeem v Praze, jakož i partnerskými institucemi v Izraeli – památníky Yad Vashem a Beit Theresienstadt. Po celý rok probíhala pravidelná výměna materiálů a informací, jakož i pracovní porady mezinárodního řešitelského kolektivu.

Odborná spolupráce probíhala rovněž s dalšími domácími partnerskými institucemi, kterými jsou Muzeum romské kultury v Brně, Památník Lidice, Národní archiv v Praze, Vojenský ústřední archiv v Praze, Ústav pro soudobé dějiny AV ČR, Národní muzeum v Praze, Ústav pro studium totalitních režimů v Praze a Státní oblastní archiv v Litoměřicích.

Z důvodů zmíněných v úvodu této zprávy mají dlouhodobou tradici a veliký význam vzájemné kontakty a spolupráce se zahraničními partnerskými institucemi, organizacemi i jednotlivými odborníky. Především se to týká památníků zřízených v místech bývalých nacistických represivních zařízení, jakož i výzkumných a vzdělávacích institucí, jejichž činnost se zaměřuje na objasňování různých aspektů represí nacistického režimu na území Německa a jím okupovaných zemí. Konkrétně jsou to v Polsku Státní muzeum Auschwitz-Birkenau v Osvětimi, Státní muzeum v Majdanku a Muzeum Gross-Rosen, v Izraeli památníky Yad Vashem v Jeruzalémě a Beit Theresienstadt v Givat Haim Ichud, ve Spojených státech amerických United States Holocaust Memorial Museum ve Washingtonu, Museum of Jewish Heritage v New Yorku a University of South California Shoah Foundation Institute v Los Angeles, v Nizozemsku Anne Frank House v Amsterdamu, v Německu Památník Flossenbürg, Památník Buchenwald, Památník Dachau, Památník Sachsenhausen, Památník Ravensbrück a Dům konference ve Wannsee, v Rakousku Památník Mauthausen a Dokumentationsarchiv des österreichischen Widerstandes ve Vídni, v Norsku Památník Falstad, na Slovensku Muzeum SNP v Banské Bystrici, Dokumentační centrum holokaustu v Bratislavě a Muzeum židovské kultury v Bratislavě.

Již po dvě desetiletí působí v Památníku Terezín dobrovolníci, kteří jsou vysíláni organizacemi Gedenkdienst z Rakouska a Aktion Sühnezeichen/Friedensdienste (ASF) z Německa. Těžiště jejich působení představuje spolupráce se vzdělávacím oddělením Památníku Terezín při zajišťování vzdělávacích pobytů německy mluvících skupin. Organizace ASF nadto zajišťuje pracovní pobyty skupin mládeže v Terezíně, které jsou zaměřeny především na údržbu a obnovu různých areálů ve městě.

Pokračovala rovněž podpora činnosti Památníku Terezín spolky přátel a podporovatelů Terezína, které působí v německých spolkových zemích Sasko, Braniborsko a Dolní Sasko.

Významnou oblastí mezinárodních aktivit Památníku Terezín v uplynulém roce byla činnost jeho zástupců v mezinárodních organizacích, které se zabývají výzkumnými, muzejními a vzdělávacími aktivitami souvisejícími s připomínáním památky obětí nacistické rasové a politické perzekuce. Nejvýznamnější z nich je mezivládní organizace Task Force for International Cooperation on Holocaust Education, Remembrance and Research (ITF), která sdružuje již 29 členských zemí. Pracovníci Památníku Terezín jsou členy delegace České republiky v ITF a pracují v jejích stálých odborných komisích (Akademická komise a Komise pro památníky).

Památník Terezín se rovněž podílel na činnosti mezinárodní organizace muzeí ICOM prostřednictvím zapojení svých zástupců do činnosti mezinárodního výboru

IC MEMO, sdružujícího památníky a muzea zločinů proti lidskosti spáchaných státními režimy. V uplynulém roce uvedený výbor připravil mezinárodní konferenci o aktuálních otázkách působení památníků, která se uskutečnila v prostorách hostitelské instituce Mémorial de la Shoah v Paříži, na níž zástupci Památníku Terezín přednesli své příspěvky. Pokračovala i spolupráce s mezinárodním sdružením International Coalition of Sites of Conscience, v němž Památník Terezín reprezentuje místa spojená s nacistickou genocidou Židů. Podílí se rovněž na práci Kuratoria bavorských památníků a Mezinárodního fóra Mauthausen.

Stále většího významu nabývá mezinárodní spolupráce v oblasti vzdělávací činnosti. V uplynulém roce se znovu uskutečnily zvláštní semináře pro učitele z českých škol, navazující na předchozí semináře konané v Památníku Terezín, na půdě zahraničních partnerských institucí a v úzké spolupráci s nimi. Tentokrát se jednalo o památník Yad Vashem v Jeruzalémě a Státní muzeum Auschwitz-Birkenau v Osvětimi. Dalšími partnery v této oblasti byly Tandem – Koordinační centrum česko-německých výměn mládeže se sídlem v Praze a Řezně a francouzský památník Maison d'Izieu.

Specifickou oblast zahraničních styků Památníku Terezín představovala i v uplynulém roce péče o stálé expozice České republiky v bývalých koncentračních táborech Osvětim a Ravensbrück, které Památník Terezín z pověření Ministerstva kultury České republiky zřídil a nyní spravuje. Oblast zahraničních styků zahrnuje i povinnou kurýrní činnost při zapůjčování exponátů ze sbírek Památníku Terezín do zahraničí a poté při jejich navrácení.

Výše uvedeným formám mezinárodní spolupráce a zahraničních styků odpovídala struktura zahraničních cest pracovníků Památníku Terezín. Jejich účelem byla účast na mezinárodních konferencích a seminářích (Osvětim, Jeruzalém, Banská Bystrica, Drážďany, Paříž, Bratislava, Kapské Město, Wittstock, Washington, Santo Domingo), kurýrní cesty při doprovodu výstavních exponátů ze sbírek Památníku Terezín (Berlín, Cleeburg), kontroly zahraničních expozic spravovaných Památníkem Terezín (Osvětim, Ravensbrück), účast na jednáních vyplývajících z členství v mezinárodních institucích a pracovních skupinách (Mauthausen, Mnichov, Brusel, Paříž, Neuengamme, Bad Arolsen, Amsterdam, den Haag), pietní akty pořádané partnerskými institucemi (Osvětim, Flossenbürg), příprava a realizace vzdělávacích programů (Osvětim, Jeruzalém, Řezno, Mechelen, Izieu) a návštěva zahraniční výstavy (Rimini).

ČESTNÝ VÝBOR ŘEDITELŮ MUZEA GHETTA V TEREZÍNĚ

Od založení Muzea ghetta v Terezíně zaštiťuje činnost této součásti Památníku Terezín Čestný výbor ředitelů, sdružující význačné osobnosti politického, hospodářského, vědeckého a kulturního života z různých zemí. Jeho členy jsou:

- Yehuda Bauer
- Helen Epstein
- Sir Martin Gilbert
- Hana Greenfield
- Thomas O. Hecht
- Zuzana Justman
- Tomáš Kraus
- Ronald S. Lauder
- Mark D. Ludwig
- Charles I. Petschek
- Artur Schneier
- Mark E. Talisman
- James E. Young
- Hans Westra

V průběhu uplynulého roku bohužel ztratil čestný výbor dva dosavadní vynikající členy, kteří zesnuli: Václava Havla a Arnošta Lustiga.

VÝZKUMNÁ ČINNOST

Výzkumnou činnost provádělo především historické oddělení, které přitom úzce spolupracovalo s dokumentačním, sbírkovým a vzdělávacím oddělením. V souladu se střednědobou koncepcí činnosti Památníku Terezín byla badatelská činnost zaměřena na soustavný výzkum nacistických represivních zařízení v Terezíně a Litoměřicích a jejich poslání v celkovém rámci nacistické okupační politiky v letech druhé světové války. Těžiště výzkumu přitom představovalo objasňování osudů různých skupin vězňů ve zmíněných represivních zařízeních, ale sledovány byly i jejich další osudy, pokud byli deportováni do jiných míst. Pokračoval rovněž výzkum vývoje a úlohy potlačovacích složek okupačního aparátu a souvisejících témat.

Dlouhodobě je stále větší důraz ve výzkumné činnosti kladen na práci s dostupnými prameny při vytváření databází, skenování dokumentů a převádění všech důležitých informací a dat o našich sbírkách do příslušného formátu, přičemž tyto údaje jsou průběžně kontrolovány, ověřovány, a tam, kde je to nutné, korigovány. Usilujeme o to, aby se databáze různých skupin bývalých vězňů, jakož i naše sbírkové fondy převedené do digitální podoby, staly na našich webových stránkách pomůckou vyhledávanou badateli a dalšími zájemci. Již koncem roku 2010 byla zveřejněna databáze bývalých vězňů policejní věznice a několik souborů dokumentů z našich fondů. Od počátku roku 2011 k nim přibyla řada dalších, které jsou průběžně doplňovány a rozšiřovány.

Jedná se o následující databáze:

- vězňů terezínského ghetta
- vězňů koncentračního tábora v Litoměřicích
- vězňů poboček koncentračního tábora Flossenbürg na území českých zemí
- vězňů z českých zemí v koncentračním táboře Mauthausen
- vězňů z českých zemí v koncentračním táboře Ravensbrück
- vězňů Německé vyšetřovací a vazební věznice Praha-Pankrác
- perzekvovaných Židů, kteří neprošli terezínským ghettem
- vězňů internačního tábora pro Němce
- obětí pohřbených na Národním hřbitově v Terezíně.

Dne 16. března se v Národním archivu v Praze uskutečnila veřejná prezentace Památníku Terezín pod názvem „Digitalizace sbírek a databází osob perzekvovaných nacistickým režimem“, připravená ve spolupráci s hostitelskou institucí a s oddělením vnějších vztahů a marketingu Památníku Terezín a spojená s představením nových webových stránek Památníku Terezín, programu digitalizace jeho sbírek a databází údajů o bývalých vězních postupně zpřístupňovaných veřejnosti.

Výzkumná činnost zahrnovala studium materiálů v domácích i zahraničních archivech a spolupráci s odbornými pracovišti i individuálními badateli jak v České re-

publice, tak v dalších zemích. Pokračovala výměna materiálů a informací s partnerskými institucemi a pracovníci historického oddělení se zúčastnili odborných konferencí a seminářů v těchto institucích (Hradec Králové, Osvětim, Banská Bystrica, Bratislava, Drážďany, Paříž, Kapské Město, Wittstock, Neuengamme, Bad Arolsen, den Haag, Santo Domingo).

Historické oddělení plnilo také řadu dalších výzkumných úkolů. Pro populárně vědeckou publikaci „Rasismus, antisemitismus, holocaust“, dokončenou na konci roku, byly zpracovány texty o historii terezínského ghetta, jakož i o projevech popírání holokaustu v současnosti.

Soustavně byly prováděny práce spojené s realizací projektu EHRI podporovaného Evropskou unií a zaměřeného na vytvoření internetového portálu k archivním a muzejním sbírkám dokumentů a předmětů týkajících se problematiky holokaustu.

Zpracovávány byly materiály v rámci přípravy realizace česko-německého projektu podporovaného Evropskou unií a zaměřeného na vytvoření virtuálního průvodce památkami z období druhé světové války v Drážďanech a v Terezíně.

Výzkumná práce na úseku dějin terezínského ghetta byla zaměřena rovněž na objasnění postupu okupačních orgánů při přípravě genocidy Židů, postavení židovské samosprávy v terezínském ghettu a objasnění hospodářského využívání terezínského ghetta orgány SS.

Zahájeny byly rešeršní práce spojené s přípravou dokumentární výstavy o příslušnících SS působících v terezínském ghettu.

Probíhalo zpracovávání evidenčních materiálů o židovském obyvatelstvu z doby okupace, uložených v českých a moravských oblastních a okresních archivech.

Pokračoval výzkum dějin koncentračního tábora v Litoměřicích, zaměřený především na výzkum úlohy táborového personálu SS.

Probíhal výzkum osudů příslušníků demokratické části protinacistického odboje v policejní věznici v Malé pevnosti.

Probíhal výzkum vývoje strážních jednotek SS jak v policejní věznici v Terezíně, tak na území protektorátu celkově.

Pokračoval výzkum poválečného trestního stíhání příslušníků SS z policejní věznice v Terezíně s využitím poválečných spisů Mimořádného lidového soudu v Litoměřicích.

Historické oddělení se podílelo na zpracování studijního materiálu určeného jak pro účastníky vzdělávacích programů Památníku Terezín, tak pro širší okruh pedagogů a studentů a žáků. Hlavním nositelem tohoto projektu, nazvaného „Školákem v protektorátu“, je vzdělávací oddělení.

Pracovníci oddělení se odborně podíleli na přípravě a natáčení dokumentárního televizního seriálu „Heydrichiáda“.

Svou osobní účastí a přípravou odborných příspěvků a vystoupení se pracovníci historického oddělení podíleli na práci mezinárodních organizací, ve kterých Památník reprezentuje Českou republiku (IC MEMO – sekce památníků a memoriál-

ních muzeí při mezinárodní organizaci muzeí ICOM, ITF – mezinárodní sdružení pro vzdělávání, výzkum a připomínání holokaustu).

Při mezinárodních výzkumných aktivitách zajišťovalo historické oddělení rovněž spolupráci na bázi Mezinárodní pátrací služby (ITS) v Arolsensu (SRN).

Pracovníci historického oddělení se podíleli na odborné přípravě průvodců působících v Památníku Terezín.

Pokračovala odborná spolupráce s archivem Národního muzea v Praze při zpracování pozůstalosti Zdeňka Jelínka.

Pracovníci oddělení zajišťovali odborné přednášky v rámci vzdělávací činnosti Památníku Terezín a pedagogicky spolupracovali s Univerzitou J. E. Purkyně v Ústí nad Labem. Účastnili se seminářů a konferencí pořádaných partnerskými institucemi doma i v zahraničí, pro které připravovali svá vystoupení. Dále připravovali studie a články pro odbornou ročenku Tereziánské listy a zajišťovali její redakční přípravu. Odborně spolupracovali rovněž na ediční činnosti Památníku Terezín.

Trvalou součástí činnosti historického oddělení zůstává zpracovávání odpovědí na žádosti o potvrzení o věznění pro bývalé vězně, jejich rodiny, úřady a soudní instituce a dále odborné konzultace pro badatele z domova i ze zahraničí a poskytování informací sdělovacím prostředkům i dalším zájemcům.

VZDĚLÁVACÍ ČINNOST

Památník Terezín se od roku 1993 věnuje vedle své výzkumné, sbírkové a muzejní činnosti také realizaci vzdělávacích programů pro žáky základních a středních škol. V roce 2011 bylo pro české školy uspořádáno 99 jednodenních a 39 vícedenních seminářů, spojených s prohlídkami expozic, přednáškami, besedami s pamětníky, workshopy a samostatnými tvůrčími aktivitami. Celkem se těchto seminářů zúčastnilo 5 173 žáků a studentů českých škol. Nabídky vzdělávacího oddělení ovšem využívají i školní skupiny ze zahraničí, kterých do Terezína přijelo celkem 23 na vícedenní a 21 na jednodenní semináře (jednalo se o 1 176 osob). Na zajištění jejich programu se významně podíleli dobrovolníci z Německa a Rakouska, vysílání organizacemi Aktion Sühnezeichen/Friedensdienste (ASF) a Gedenkdienst, kteří v Památníku Terezín působí vždy po dobu jednoho roku.

Vzdělávací oddělení se ovšem v uplynulém roce stejně jako v letech minulých nezaměřovalo pouze na práci se školní mládeží, ale působilo též v oblasti dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků v úzké spolupráci s Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy ČR (MŠMT ČR). Tento druh vzdělávání umožňuje absolvování čtyř až pěti na sebe navazujících seminářů. Na jaře se uskutečnily dva základní třídenní semináře s názvem „Jak vyučovat o holokaustu“, jejichž program zajišťovali lektori Památníku Terezín, Vzdělávacího a kulturního centra Židovského muzea v Praze a Muzea romské kultury v Brně. Na podzim pak proběhl navazující seminář pod názvem „Holokaust ve vzdělávání“. Jeho cílem bylo rozšíření znalostí učitelů o podobách holokaustu v různých evropských zemích okupovaných či ovládaných nacistickým Německem a seznámení s příklady různých metodických postupů ve výuce této problematiky, které jsou uplatňovány v zahraničí. Vedle pěti domácích lektorů se jej účastnilo též devět lektorů zahraničních. Vybraní pedagogové, kteří výše zmiňované semináře absolvovali v minulých letech, se pak zúčastnili nadstavbových seminářů ve Státním muzeu Auschwitz-Birkenau v Osvětimi a v Památníku Yad Vashem v Jeruzalémě. Celkem se všech výše uvedených seminářů pro pedagogy v roce 2011 zúčastnilo 198 učitelů. Vedle tohoto základního typu dalšího vzdělávání podporovaného MŠMT ČR byly pořádány ještě další vzdělávací akce určené pedagogům. Jedná se zejména o seminář pro slovenské učitele organizovaný společně s bratislavským Dokumentačním střediskem holokaustu (Terezín, Praha), seminář pro učitele z Francie a Španělska pořádaný v partnerství s francouzským památníkem Maison d'Izieu (Terezín, Praha), německo-český pedagogický seminář konaný v Terezíně v součinnosti s Národním institutem dalšího vzdělávání (příspěvková organizace MŠMT ČR) a RAA-Brandenburg a v neposlední řadě také o seminář probíhající ve Waldsassenu a Flossenbürgu, určený pro německé a české učitele. Poslední z uvedených seminářů byl uspořádán Tandemem – Koordinačním centrem česko-německých výměn mlá-

deže se sídlem v Praze a Řezně, ve spolupráci s Památníkem Flossenbürg, Památníkem Terezín a Památníkem Lidice. Vedle těchto vícedenních akcí bylo uspořádáno též jednodenní školení v Terezíně pro pedagogy policejních škol ve spolupráci s Ministerstvem vnitra ČR a dále seminář pro učitele ze severní Moravy v součinnosti s Krajským zařízením pro další vzdělávání pedagogických pracovníků v Novém Jičíně.

V první polovině roku 2011 zorganizoval Památník Terezín pro žáky základních a středních škol soutěž umělecké tvořivosti se vztahem k problematice rasové a politické perzekuce v letech nacistické okupace i k problémům naší současnosti. Jednalo se o XVII. ročník literární soutěže a XV. ročník soutěže výtvarné, tentokrát probíhající pod názvem „Tady se to nemůže stát“. Téma soutěže odkazovalo na pocity mnoha obyvatel českých zemí před jejich obsazením nacistickým Německem a vycházelo z poválečných výpovědí pamětníků. Zasláno do nich bylo 480 prací. Uskutečnit se opět mohly díky finančnímu daru paní Hany Greenfieldové, bývalé vězeňkyně terezínského ghetta. Na finančním zajištění se podílela jako v minulých letech také Terezínská iniciativa, jež hradí zvláštní cenu Erika Poláka, která je udělena mimořádně zdařilým dílům.

Z výběru výtvarných prací, které byly do soutěže zaslány v tomto roce i v letech minulých, bylo uspořádáno celkem 8 výstav (v Litoměřicích, Kravařích, Teplicích, Lounech, Mostě, Rakovníku, Jesenici a Terezíně).

Na úseku nových projektů byly dokončeny výstupy vzdělávacího projektu s názvem „Školákem v protektorátu“. Jeho stěžejní ideou je snaha přiblížit nejmladším generacím realitu nacistického totalitního režimu na příkladu, který je jim nejbližší – na školním prostředí. Záměrem projektu je ukázat dnešní školní mládeži, jakým způsobem byli nacistickým režimem postihováni stejně staří žáci a studenti v období existence Protektorátu Čechy a Morava a jak by mohli být postiženi také oni samotní, kdyby žili v tomto totalitním režimu. Kromě pokusu o představení obecné situace v protektorátním školství pracuje projekt také s konkrétními projevy krajní represe vůči české školní mládeži, v níž nemalou roli sehrála i policejní věznic v terezínském Malé pevnosti. Hlavními výstupy z projektu jsou dva workshopy o mládeži vězněné v policejní věznici v Malé pevnosti připravené pro účastníky seminářů vzdělávacího oddělení, dále soubory pracovních listů pro samostatnou práci žáků v expozici Muzea v Malé pevnosti a v neposlední řadě webová stránka určená učitelům, školní mládeži i širší veřejnosti (<http://skolakemvprotektoratu.pamatnik-terezin.cz>). Práce na projektu byla spolufinancována z grantu uděleného organizací International Coalition of Sites of Conscience.

Dalším novým počinem je dokončení výstupů z první fáze práce na projektu „Za pomníčky“. Jeho cílem je zdokumentování současného stavu míst bývalých nacistických táborů a masových hrobů na území dnešní České republiky a ověření toho, zda se na těchto místech nacházejí jakékoliv upomínky připomínající jejich existenci. Zjištěné informace o současném stavu míst bývalých nacistických táborů či hro-

madných hrobů jsou zveřejňovány na zvláštní webové stránce (<http://zapomnicky.pamatnik-terezin.cz>). Projekt si klade za cíl rozšiřovat povědomí a znalosti společnosti (hlavně mládeže) o těchto tragických místech a dějích, které se na nich odehrávaly. Zjištěné skutečnosti by také měly sloužit odborné veřejnosti zabývající se sledovaným tématem, jakož i vzpomínkovou kulturou a místy historické paměti. V dalších fázích práce na projektu by měly být vytvořeny výukové materiály pro školy, jež se týkají sledovaných lokalit. Na zmiňovanou úvodní průzkumnou část práce na projektu přispěl grantem Nadační fond obětem holokaustu.

Vzdělávací oddělení se v průběhu roku 2011 též podílelo na vzdělávání posluchačů vysokých škol formou konzultací jejich seminárních a diplomových prací.

Na úseku ediční práce vzdělávacího oddělení byla připravena čtyři čísla periodika Zpravodaj. Vzdělávací a informační bulletin.

Pracovníci vzdělávacího oddělení se v roce 2011 účastnili také odborných konferencí a seminářů a připravili články pro externí periodika i denní tisk.

DOKUMENTACE A SBÍRKY

DOKUMENTAČNÍ ODDĚLENÍ

V evidenci sbírek na dokumentačním oddělení bylo zapsáno dvanáct přírůstkových čísel, pod nimiž bylo zaevidováno 209 kusů jednotlivých dokumentů a jedna fotografie. Přírůstky byly získány většinou darem. Mezi nimi jsou tři obsáhlé soubory písemností perzekvovaných osob sestávající z velké části z korespondence. Jsou to písemnosti Ing. Arnolda Lindta, vězněného z rasových důvodů v Praze na Hagiboru, kde v říjnu 1944 zemřel. Další soubor tvoří písemnosti Anny Presserové. Jde především o korespondenci z doby jejího věznění v koncentračním táboře Flossenbürg. Poslední soubor obsahuje dopisy Rosy Marcus určené dceři. Byly napsány v době před deportací Rosy Marcus do ghetta Terezín, v souboru se zachovala také jedna dopisnice odeslaná z ghetta Terezín.

Do pomocného fotografického materiálu bylo zaevidováno 39 přírůstkových čísel (dokumentární filmy a fotografie z významných událostí a akcí v Památníku Terezín).

Ve druhém stupni evidence sbírek bylo zpracováno 81 inventárních čísel písemných materiálů a fotografií.

Probíhala kontrola správnosti záznamů v databázích sbírek uložených na dokumentačním oddělení (676 záznamů ke sbírkovým předmětům v databázi listinného materiálu a 2 312 záznamů v databázi fotografického a filmového materiálu). Opravy databáze fotografického a filmového materiálu byly v roce 2011 dokončeny. V případě databáze listinného materiálu zbývá ke kontrole ještě 9 000 záznamů.

V březnu 2011 byly databáze sbírek dokumentačního oddělení zpřístupněny veřejnosti na webových stránkách Památníku Terezín. K záznamům v databázi fotografií a filmového materiálu jsou již připojeny skeny všech fotografií, u nichž je Památník Terezín držitelem autorských práv (jde o 1 933 inventárních čísel). V databázi listinného materiálu jsou zatím připojeny skeny pouze u 313 inventárních čísel. V současné době jsou skeny většiny materiálů z fondu „Ghetto Terezín“ připravovány k umístění na webových stránkách.

Při periodické inventarizaci sbírek bylo zkontrolováno 1 485 inventárních čísel sbírkových předmětů (151 inv. č. fotografií, 1 334 inv. č. listinného materiálu).

Dokumentační oddělení navštívilo 70 badatelů a desítky zájemců o informace týkající se věznění rodinných příslušníků. Převážná část žádostí o informace, případně o kopie materiálů, byla vyřizována písemně.

Pořízeno bylo rovněž 3 408 digitálních snímků. 1 696 z nich tvoří fotodokumentace akcí Památníku Terezín (například vernisáže, trýzny, návštěvy významných osobností v Terezíně), ostatní tvoří soubor náhledů kartotéky Německé vyšetřovací a va-

zební věznice Praha-Pankrác (Deutsche Untersuchungshaftanstalt Prag-Pankratz) pořízený v Národním archivu v Praze pro potřeby výzkumné činnosti Památníku Terezín.

Externím žadatelům bylo poskytnuto 436 xeroxů, 1 700 skenů a dvě kopie filmů na DVD.

Dále bylo pro interní potřebu zhotoveno 8 586 skenů, z nichž většina byla pořízena v rámci digitalizace sbírek (7 990 skenů listinného materiálu, 33 skenů fotografií) a pomocného materiálu (258 skenů fotografií).

Externími konzervátory bylo zajištěno ošetření části písemností vybraných při řádné inventuře v roce 2010 (celkem 864 listů, případně obálek apod.). Konzervátor Památníku Terezín ošetřil zbývající část písemností vybraných ke konzervaci při inventuře v roce 2010 a další písemnosti, převážně nové přírůstky získané do sbírek (celkem 937 listů, případně obálek apod.).

SBÍRKOVÉ ODDĚLENÍ

V roce 2011 byla do sbírek Památníku Terezín získána převážně výtvarná díla z meziválečného a poválečného období. Darem získal Památník Terezín tři soubory grafik Oty Matouška vztahujících se k první světové válce, dále 46 děl od Lud'ka Tichého převážně s duchovní tematikou a po jedné kresbě od Charlotty Burešové a Jo Spiera z terezínského ghetta. Zakoupeny byly malby od Františka Králíka (Po letech) a Josefa Matičky (Osvětim).

Do chronologické evidence bylo zapsáno 146 přírůstkových čísel a v systematické evidenci bylo zpracováno 100 inventárních čísel. Byla dokončena kontrola databáze výtvarného umění a notopisů. Obě databáze byly zveřejněny na webových stránkách Památníku Terezín. Nadále pokračuje kontrola databáze trojrozměrného a listinného materiálu, která bude na webových stránkách zveřejněna během jara 2012.

Při inventarizaci sbírek bylo zrevidováno 4 445 inventárních čísel sbírkových předmětů. Inventarizace proběhla v depozitáři č. 9, kde je uloženo 275 trojrozměrných předmětů, a v depozitáři č. 10, kde se nacházejí převážně výtvarná díla z období terezínského ghetta (celkem je v depozitáři uloženo 4 170 inventárních čísel).

Sbírkové oddělení zajišťovalo badatelské služby 30 tuzemským i zahraničním badatelům. Písemně byly poskytnuty 49 žadatelům informace a kopie sbírkových předmětů. Pracovníci oddělení zajišťovali zápůjčky v tuzemsku, stejně jako dlouhodobé i krátkodobé zápůjčky do zahraničí. Nadále také zajišťovali získávání povolení k dalšímu užití děl a předmětů (publikování, vystavování, poskytování kopií děl badatelům atd.) od vlastníků a dědiců autorských práv. Průběžně byla skenována výtvarná díla, u kterých nám již dědici autorských práv povolili jejich užití.

Během roku bylo pro výstavní, studijní a publikační účely pro žadatele vyhotoveno 337 barevných kopií a poskytnuto 1 020 skenů a 149 digitálních fotografií. Pro doplnění badatelského centra bylo zhotoveno 361 barevných kopií.

Průběžně probíhalo restaurování sbírek vlastním restaurátorem, který ošetřil 54 výtvarných děl, 345 kusů listinného materiálu a 115 plastik a dalších trojrozměrných exponátů. Dalších 82 výtvarných děl bylo zrestaurováno externími restaurátory.

■ HOSPODÁŘSKÁ ČINNOST, DARY A PŘÍSPĚVKY

Památník Terezín splnil veškeré závazné ukazatele a ukončil hospodaření roku 2011 s kladným hospodářským výsledkem ve výši 643 351,64 Kč. Uvedeného hospodářského výsledku bylo dosaženo dodržováním zavedených úsporných opatření a zajišťováním kvalitních, optimálně nákladově vyvážených dodavatelských služeb. K hospodářskému výsledku přispěla i skutečnost, že po několika letech tržby ze vstupného neklesly, naopak oproti loňskému roku mírně vzrostly.

K úsporám došlo v položce oprav a údržby a ve spotřebě materiálu.

VÝNOSY A NÁKLADY V ROCE 2011 V KČ:

Výnosy:

a) vstupné.....	32 652 656,55 Kč
b) příspěvek Ministerstva kultury ČR.....	37 666 831,00 Kč
c) využití rezervních fondů.....	1 030 800,17 Kč
d) ostatní příjmy.....	10 697 223,92 Kč
Výnosy celkem:	82 037 511,64 Kč

Náklady:

a) materiálové náklady a energie.....	9 734 451,39 Kč
b) osobní náklady.....	30 259 834,38 Kč
c) ostatní náklady (služby, opravy).....	41 399 874,23 Kč
Náklady celkem:	81 394 160,00 Kč

ROZVAHA (BALANCE)
Sestavená k 31. 12. 2011

pol.č.	Název položky	účet	1	2	3	4
			OBDOBÍ			
			BĚŽNÉ			MINULÉ
			BRUTTO	KOREKCE	NETTO	
	AKTIVA CELKEM		135 582 600,06	63 269 617,48	72 312 982,58	66 490 269,62
A.	Stálá aktiva		116 787 259,39	63 269 617,48	53 517 641,91	49 238 605,49
I.	Dlouhodobý nehmotný majetek		4 293 800,14	3 229 525,59	1 064 274,55	1 322 864,59
1.	Nehmotné výsledky výzkumu a vývoje	012				
2.	Software	013	99 750,00	45 885,00	53 865,00	59 850,00
3.	Ocenitelná práva	014				
4.	Povolenky na emise a preferenční limity	015				
5.	Drobný dlouhodobý nehmotný majetek	018	1 668 010,35	1 668 010,35		
6.	Ostatní dlouhodobý nehmotný majetek	019	2 526 039,79	1 515 630,24	1 010 409,55	1 263 014,59
7.	Nedokončený dlouhodobý nehmotný majetek	041				
8.	Uspořádací účet tech. zhodnocení DNM	044				
9.	Poskytnuté zálohy na dlouhodobý nehm.majetek	051				
II.	Dlouhodobý hmotný majetek		112 493 459,25	60 040 091,89	52 453 367,36	47 915 740,90
1.	Pozemky	031	1 300 347,00		1 300 347,00	1 300 316,00
2.	Kulturní předměty	032	2 237 303,00		2 237 303,00	2 237 302,00
3.	Stavby	021	39 308 756,35	7 703 881,13	31 604 875,22	32 343 566,18
4.	Samostatné movité věci a soubory mov.věcí	022	31 028 646,90	21 336 483,76	9 692 163,14	11 562 061,72
5.	Pěstitelské celky trvalých porostů	025	18 000,00		18 000,00	18 000,00
6.	Drobný dlouhodobý hmotný majetek	028	30 999 727,00	30 999 727,00		
7.	Ostatní dlouhodobý hmotný majetek	029				
8.	Nedokončený dlouhodobý hmotný majetek	042	7 600 679,00		7 600 679,00	454 495,00
9.	Uspořádací účet tech. zhodnocení DHM	045				
10.	Poskytnuté zálohy na dlouhodobý hm.majetek	052				
III.	Dlouhodobý finanční majetek					
1.	Majetkové účasti v osobách s rozhod. vlivem	061				
2.	Majetkové účasti v osobách s podst. vlivem	062				
3.	Dluhové cenné papíry držené do splatnosti	063				
4.	Půjčky osobám ve skupině	066				
5.	Jiné dlouhodobé půjčky	067				
6.	Termínované vklady dlouhodobé	068				
7.	Ostatní dlouhodobý finanční majetek	069				
8.	Pořízený dlouhodobý finanční majetek	043				
9.	Poskytnuté zálohy na dlouhodobý fin. majetek	053				
IV.	Dlouhodobé pohledávky					
1.	Poskytnuté návratné fin. výpomoci dlouhodobé	462				
2.	Dlouhodobé pohledávky z postoupených úvěrů	464				
3.	Dlouhodobé poskytnuté zálohy	465				
4.	Dlouhodobé pohledávky z ručení	466				
5.	Dlouh. pohledávky z nástrojů spolufin. ze zahr.	468				
6.	Ostatní dlouhodobé pohledávky	469				
B.	Oběžná aktiva		18 795 340,67	-	18 795 340,67	17 251 664,13
I.	Zásoby		9 259 443,74		9 259 443,74	9 684 645,55
1.	Pořízení materiálu	111				
2.	Materiál na skladě	112	791 660,47		791 660,47	1 033 525,49
3.	Materiál na cestě	119				
4.	Nedokončená výroba	121				
5.	Polotovary vlastní výroby	122				
6.	Výrobky	123				
7.	Pořízení zboží	131				
8.	Zboží na skladě	132	8 465 783,27		8 465 783,27	8 649 120,06

pol.č.	Název položky	účet	1	2	3	4
			OBDOBÍ			
			BĚŽNÉ			MINULÉ
BRUTTO	KOREKCE	NETTO				
9.	Zboží na cestě	138				
10.	Ostatní zásoby	139	2 000,00		2 000,00	2 000,00
II.	Krátkodobé pohledávky		3 212 044,20	-	3 212 044,20	2 801 791,69
1.	Odběratelé	311	178 829,00	-	178 829,00	177 716,00
2.	Směnky k inkasu	312				
3.	Pohledávky za eskontované cenné papíry	313				
4.	Krátkodobé poskytnuté zálohy	314	786 688,63		786 688,63	459 983,00
5.	Jiné pohledávky z hlavní činnosti	315			-	18 000,00
6.	Poskytnuté návratné fin. výpomoci krátkodobé	316				
7.	Krátkodobé pohledávky z postoupených úvěrů	317				
8.	Pohledávky z titulu daní a obdobných dávek	318				
9.	Pohledávky ze sdílených daní	319				
10.	Pohledávky za zaměstnanci	335	22 830,00		22 830,00	-
11.	Zúčtování s institucemi soc.zabezp. a zdrav.poj.	336				
12.	Daň z příjmů	341	210 274,00		210 274,00	245 114,00
13.	Jiné přímé daně	342				
14.	Daň z přidané hodnoty	343				
15.	Jiné daně a poplatky	345	3 232,00		3 232,00	4 952,00
16.	Nároky na dotace a ost.zúčt. se st.rozpočtem	346				
17.	Pohledávky za rozpočtem ÚSC	348				
18.	Pohledávky za účastníky sdružení	351				
19.	Krátkodobé pohledávky z ručení	361				
20.	Pevné termínové operace a opce	363				
21.	Pohledávky z finančního zajištění	365				
22.	Pohledávky z vydaných dluhopisů	367				
23.	Krátkodobé pohl. z nástrojů spolufin. ze zahr.	371				
24.	Poskytnuté zálohy na dotace	373				
25.	Náklady příštích období	381	282 546,52		282 546,52	162 138,36
26.	Příjmy příštích období	385	170 357,96		170 357,96	83 888,33
27.	Dohadné účty aktivní	388	1 557 286,09		1 557 286,09	1 650 000,00
28.	Ostatní krátkodobé pohledávky	377				
III.	Příjmové účty rozpočtového hospodaření					
1.	Příjmový účet organizačních složek státu	222				
IV.	Krátkodobý finanční majetek		6 323 852,73		6 323 852,73	4 765 226,89
1.	Majetkové cenné papíry k obchodování	251				
2.	Dluhové cenné papíry k obchodování	253				
3.	Jinné cenné papíry	256				
4.	Termínované vklady krátkodobé	244				
5.	Jiné běžné účty	245	-		-	180 324,31
6.	Účty spravovaných prostředků	247				
7.	Souhrnné účty	248				
8.	Účty pro sdílení daní a pro dělenou správu	249				
9.	Běžný účet	241	5 973 182,51		5 973 182,51	4 280 390,99
10.	Běžný účet FKSP	243	233 109,80		233 109,80	221 481,11
11.	Základní běžný účet ÚSC	231				
12.	Běžné účty fondů ÚSC	236				
13.	Běžné účty státních fondů	224				
14.	Běžné účty fondů organizačních složek státu	225				
15.	Ceniny	263	4 195,00		4 195,00	2 555,00
16.	Peníze na cestě	262				
17.	Pokladna	261	113 365,42		113 365,42	80 475,48

pol.č.	Název položky	účet	1	2
			OBDOBÍ	
			BĚŽNÉ	MINULÉ
	PASIVA CELKEM		72 312 982,58	66 490 269,62
C.	Vlastní kapitál		62 923 616,61	58 248 517,41
I.	Jmění účetní jednotky a upravující položky		55 585 641,45	51 306 605,03
1.	Jmění účetní jednotky	401	55 585 641,45	50 706 605,03
2.	Fond privatizace	402		
3.	Dotace na pořízení dlouhodobého majetku	403	-	600 000,00
4.	Agregované příjmy a výdaje minulých let	404		
5.	Kurzové rozdíly	405		
6.	Oceňovací rozdíly při změně metody	406		
7.	Jiné oceňovací rozdíly	407		
8.	Opravy chyb minulých období	408		
II.	Fondy účetní jednotky		6 694 623,52	5 984 243,44
1.	Fond odměn	411	947 002,00	809 422,00
2.	Fond kulturních a sociálních potřeb	412	263 656,35	244 778,97
3.	Rezervní fond tvořený ze zlepšeného výsledku hospodaření	413	309 164,63	117 495,69
4.	Rezervní fond z ostatních titulů	414	1 427 377,37	1 932 333,19
5.	Fond reprodukce majetku, investiční fond	416	3 747 423,17	2 880 213,59
6.	Ostatní fondy	419		
III.	Výsledek hospodaření		643 351,64	957 668,94
1.	Výsledek hospodaření běžného účetního období	493	643 351,64	957 668,94
2.	Výsledek hospodaření ve schvalovacím řízení	431		
3.	Nerozdělený zisk, neuhrazená ztráta minulých let	432		
D.	Cizí zdroje		9 389 365,97	8 241 752,21
I.	Výdajové účty rozpočtového hospodaření			
1.	Zvláštní výdajový účet	223		
II.	Rezervy			
1.	Rezervy	441		
III.	Dlouhodobé závazky		173 439,00	
1.	Dlouhodobé úvěry	451		
2.	Přijaté návratné finanční výpomoci dlouhodobé	452		
3.	Vydané dluhopisy	453		
4.	Závazky z pronájmu	454		
5.	Dlouhodobé přijaté zálohy	455	173 439,00	
6.	Dlouhodobé závazky z ručení	456		
7.	Dlouhodobé směnky k úhradě	457		
8.	Dlouhodobé závazky z nástrojů spolufinancovaných ze zahraničí	458		
9.	Ostatní dlouhodobé závazky	459		
IV.	Krátkodobé závazky		9 215 926,97	8 241 752,21
1.	Krátkodobé úvěry	281		
2.	Eskontované krátkodobé dluhopisy (směnky)	282		
3.	Vydané krátkodobé dluhopisy	283		
4.	Jiné krátkodobé půjčky	289		
5.	Dodavatelé	321	254 256,19	1 419 696,60
6.	Směnky k úhradě	322		
7.	Závazky z dávek sociálního zabezpečení	323		
8.	Krátkodobé přijaté zálohy	324	-	200,00
9.	Závazky z dělené správy a kaucí	325		
10.	Přijaté návratné finanční výpomoci krátkodobé	326		
11.	Přijaté zálohy daní	327		
12.	Závazky z výběru daní	328		
13.	Závazky ze sdílených daní	329		
14.	Zaměstnanci	331	941 270,00	762 283,00
15.	Jiné závazky vůči zaměstnancům	333	1 063 054,00	784 318,00

pol.č.	Název položky	účet	1	2
			OBDOBÍ	
			BĚŽNÉ	MINULÉ
16.	Zúčtování s institucemi sociálního zabezpečení a zdravotního pojištění	336	1 160 048,00	847 556,00
17.	Daň z příjmů	341		
18.	Jiné přímé daně	342	284 753,00	124 661,00
19.	Daň z přidané hodnoty	343	100 985,00	94 889,00
20.	Jiné daně a poplatky	345		
21.	Závazky ke státnímu rozpočtu	347		
22.	Závazky k rozpočtům ÚSC	349		
23.	Závazky k účastníkům sdružení	352		
24.	Krátkodobé závazky z ručení	362		
25.	Pevné termínové operace a opce	363		
26.	Závazky z neukončených finančních operací	364		
27.	Závazky z finančního zajištění	366		
28.	Závazky z upsaných nesplacených cenných papírů a podílů	368		
29.	Krátkodobé závazky z nástrojů spolufinancovaných ze zahraničí	372		
30.	Přijaté zálohy na dotace	374	1 483 831,00	1 650 000,00
31.	Výdaje příštích období	383		-
32.	Výnosy příštích období	384	2 041 490,12	1 838 919,61
33.	Dohadné účty pasivní	389	1 724 523,66	523 000,00
34.	Ostatní krátkodobé závazky	378	161 716,00	196 229,00

VÝKAZ ZISKU A ZTRÁT
sestavený k 31. 12. 2011

pol.č.	Název položky	účet	Hlavní činnost	
			BĚŽNÉ OBDOBÍ	MINULÉ OBDOBÍ
A.	NÁKLADY		81 310 920,00	74 645 023,97
I.	Náklady z činnosti		80 897 735,77	73 992 031,51
1.	Spotřeba materiálu	501	5 010 512,21	6 029 091,99
2.	Spotřeba energie	502	4 723 939,18	5 203 488,78
3.	Spotřeba ostatních neskladovatelných dodávek	503		
4.	Prodané zboží	504	2 348 000,38	2 125 341,49
5.	Opravy a udržování	511	18 009 618,80	7 740 442,28
6.	Cestovné	512	972 980,68	912 506,54
7.	Náklady na reprezentaci	513	256 598,88	198 757,57
8.	Ostatní služby	518	13 532 385,61	13 580 934,51
9.	Mzdové náklady	521	22 454 001,00	24 179 443,00
10.	Náklady z dávek sociálního zabezpečení	523		
11.	Zákonné sociální pojištění	524	7 583 961,00	8 187 158,00
12.	Jiné sociální pojištění	525		
13.	Zákonné sociální náklady	527	886 081,38	478 832,78
14.	Jiné sociální náklady	528	115 447,00	23 916,00
15.	Daň silniční	531	33 720,00	31 305,00
16.	Daň z nemovitosti	532	10 021,00	15 360,00
17.	Jiné daně a poplatky	538	12 290,93	17 994,71
18.	Vratky daní z nadměrných odpočtů	539		
19.	Smluvní pokuty a úroky z prodlení	541		
20.	Jiné pokuty a penále	542	100,00	101,00
21.	Dary	543		
22.	Prodaný materiál	544		
23.	Manka a škody	547	65,00	23 583,93
24.	Tvorba fondů	548		
25.	Odpisy dlouhodobého majetku	551	2 867 209,58	2 547 330,60
26.	Zůstatková cena prodaného dlouhodobého nehmotného majetku	552		
27.	Zůstatková cena prodaného dlouhodobého hmotného majetku	553		
28.	Prodané pozemky	554		
29.	Tvorba a zúčtování rezerv	555		
30.	Tvorba a zúčtování opravných položek	556	-	13 500,00
31.	Náklady z odepsaných pohledávek	557		
32.	Ostatní náklady z činnosti	549	2 080 803,14	2 682 943,33
II.	Finanční náklady		413 184,23	652 992,46
1.	Prodanné cenné papíry a podíly	561		
2.	Úroky	562		
3.	Kurzové ztráty	563	75 307,20	58 608,52
4.	Náklady na přecenění reálnou hodnotou	564		
5.	Ostatní finanční náklady	569	337 877,03	594 383,94
III.	Náklady na nezpochybnitelné nároky na prostředky SR, rozpočtu ÚSC a SF		-	-
1.	Náklady na nároky na prostředky státního rozpočtu	571		
2.	Náklady na nároky na prostředky rozpočtů ÚSC	572		
3.	Náklady na nároky na prostředky státních fondů	573		
4.	Náklady na ostatní nároky	574		
IV.	Náklady ze sdílených daní		-	-
1.	Náklady ze sdílené daně z příjmů fyzických osob	581		
2.	Náklady ze sdílené daně z příjmů právnických osob	582		
3.	Náklady ze sdílené daně z přidané hodnoty	584		
4.	Náklady ze sdílených spotřebních daní	585		
5.	Náklady ze sdílených majetkových daní	586		
6.	Náklady ze sdílené silniční daně	588		

pol.č.	Název položky	účet	Hlavní činnost	
			BĚŽNÉ OBDOBÍ	MINULÉ OBDOBÍ
B.	VÝNOSY		82 037 511,64	75 663 042,91
I.	Výnosy z činnosti		43 320 788,27	44 194 042,78
1.	Výnosy z prodeje vlastních výrobků	601		
2.	Výnosy z prodeje služeb	602	37 091 247,35	36 188 603,40
3.	Výnosy z pronájmu	603	274 341,20	296 258,20
4.	Výnosy z prodaného zboží	604	3 028 831,36	2 691 664,37
5.	Výnosy ze správních poplatků	605		
6.	Výnosy z místních poplatků	606		
7.	Výnosy ze soudních poplatků	607		
8.	Jiné výnosy z vlastních výrobků	609		
9.	Změna stavu nedokončené výroby	611		
10.	Změna stavu polotovarů	612		
11.	Změna stavu výrobků	613		
12.	Změna stavu ostatních zásob	614		
13.	Aktivace materiálu a zboží	621	3 150,00	16 050,00
14.	Aktivace vnitroorganizačních služeb	622	22 281,00	12 887,70
15.	Aktivace dlouhodobého nehmotného majetku	623		
16.	Aktivace dlouhodobého hmotného majetku	624		
17.	Smluvní pokuty a úroky z prodlení	641	353,00	601,00
18.	Jiné pokuty a penále	642		
19.	Výnosy z odepsaných pohledávek	643		
20.	Výnosy z prodeje materiálu	644		
21.	Výnosy z prodeje dlouhodobého nehmotného majetku	645		
22.	Výnosy z prodeje dlouhodobého hmotného majetku kromě pozemků	646	-	60 000,00
23.	Výnosy z prodeje pozemků	647		
24.	Čerpání fondů	648	2 628 420,00	4 710 368,07
25.	Ostatní výnosy z činnosti	649	272 164,36	217 610,04
II.	Finanční výnosy		19 092,20	11 000,13
1.	Výnosy z prodeje cenných papírů a podílů	661		
2.	Úroky	662	2 655,83	5 011,04
3.	Kurzové zisky	663	16 433,78	5 987,84
4.	Výnosy z přecenění reálnou hodnotou	664		
5.	Výnosy z dlouhodobého finančního majetku	665		
6.	Ostatní finanční výnosy	669	2,59	1,25
III.	Výnosy z daní a poplatků		-	-
1.	Výnosy z daně z příjmů fyzických osob	631		
2.	Výnosy z daně z příjmů právnických osob	632		
3.	Výnosy ze sociálního pojištění	633		
4.	Výnosy z daně z přidané hodnoty	634		
5.	Výnosy ze spotřebních daní	635		
6.	Výnosy z majetkových daní	636		
7.	Výnosy z energetických daní	637		
8.	Výnosy ze silniční daně	638		
9.	Výnosy z ostatních daní a poplatků	639		
IV.	Výnosy z nezpochybnitelných nároků na prostředky SR, rozpočtů ÚSC a SF		38 697 631,17	31 458 000,00
1.	Výnosy z nároků na prostředky státního rozpočtu	671	38 697 631,17	31 358 000,00
2.	Výnosy z nároků na prostředky rozpočtů ÚSC	672	-	100 000,00
3.	Výnosy z nároků na prostředky státních fondů	673		
4.	Výnosy z ostatních nároků	674		
V.	Výnosy ze sdílených daní		-	-
1.	Výnosy ze sdílené daně z příjmů fyzických osob	681		

pol.č.	Název položky	účet	Hlavní činnost	
			BĚŽNÉ OBDOBÍ	MINULÉ OBDOBÍ
2.	Výnosy ze sdílené daně z příjmů právnických osob	682		
3.	Výnosy ze sdílené daně z přidané hodnoty	684		
4.	Výnosy ze sdílených spotřebních daní	685		
5.	Výnosy ze sdílených majetkových daní	686		
6.	Výnosy ze sdílené silniční daně	688		
VI.	VÝSLEDEK HOSPODAŘENÍ			
1.	Výsledek hospodaření před zdaněním		726 591,64	1 018 018,94
2.	Daň z příjmů	591	83 240,00	60 350,00
3.	Dodatečné odvody daně z příjmů	595		
4.	Výsledek hospodaření po zdanění		643 351,64	957 668,94

PŘÍLOHA
Sestavená k 31. 12. 2011

NÁZEV POLOŽKY	pol.č.	stav k 1.1.	stav k 31.12.
Dotace celkem na dlouhodobý majetek ze státního rozpočtu	1	x	7 146 184,00
z toho: systémové dotace na dlouhodobý majetek	2	x	7 146 184,00
z toho: výzkum a vývoj	3	x	
vzdělávání pracovníků	4	x	
informatiku	5	x	
individuální dotace na jmenovité akce	6	x	
Přijaté prostředky ze zahraničí na dlouhodobý majetek	7	x	
Přijaté dotace celkem na dlouhodobý majetek z rozpočtu ÚSC	8	x	
Přijaté příspěvky a dotace ze státního rozpočtu	9	x	37 666 831,00
z toho: přijaté příspěvky na provoz od zřizovatele	10	x	37 666 831,00
z toho: výzkum a vývoj	11	x	
vzdělávání pracovníků	12	x	
informatiku	13	x	
přijaté dotace na neinvestiční náklady související s fin. programů ISPROFIN	14	x	
přijaté prostředky na výzkum a vývoj od poskytovatelů jiných než od zřizovatele	15	x	
Přijaté prostředky na výzkum a vývoj z rozpočtu ÚSC	16	x	
Přijaté prostředky na výzkum a vývoj od příjemců účelové podpory	17	x	
Přijaté prostředky na provoz ze zahraničí	18	x	238 414,49
Přijaté příspěvky a dotace celkem na provoz z rozpočtu ÚSC	19	x	
Přijaté příspěvky a dotace na provoz z rozpočtu státních fondů	20	x	
Přijaté dotace celkem na dlouhodobý majetek z rozpočtu státních fondů	21	x	
Poskytnuté návratné finanční výpomoci mezi rozpočty - krajskému úřadu	22		
Poskytnuté návratné finanční výpomoci mezi rozpočty - obci	23		
Přijaté návratné finanční výpomoci mezi rozpočty - ze státního rozpočtu	24		
Přijaté návratné finanční výpomoci mezi rozpočty - od krajského úřadu	25		
Přijaté návratné finanční výpomoci mezi rozpočty - od obce	26		
Přijaté návratné finanční výpomoci mezi rozpočty - od státních fondů	27		
Přijaté návratné finanční výpomoci mezi rozpočty - od ostatních veřejných rozpočtů	28		
Poskytnuté přechodné výpomoci příspěvkovým organizacím - organizační složkou státu	29		
Poskytnuté přechodné výpomoci příspěvkovým organizacím - krajským úřadem	30		
Poskytnuté přechodné výpomoci příspěvkovým organizacím - obcí	31		
Krátkodobé bankovní úvěry tuzemské	32		
Krátkodobé bankovní úvěry zahraniční	33		
Vydané krátkodobé dluhopisy v tuzemsku	34		
Vydané krátkodobé dluhopisy v zahraničí	35		
Ostatní krátkodobé závazky (finanční výpomoci) tuzemské	36		
Ostatní krátkodobé závazky (finanční výpomoci) zahraniční	37		
Směnky k úhradě tuzemské	38		
Směnky k úhradě zahraniční	39		
Dlouhodobé bankovní úvěry tuzemské	40		
Dlouhodobé bankovní úvěry zahraniční	41		
Vydané dluhopisy tuzemské	42		
Vydané dluhopisy zahraniční	43		
Dlouhodobé směnky k úhradě tuzemské	44		
Dlouhodobé směnky k úhradě zahraniční	45		
Ostatní dlouhodobé závazky tuzemské	46		
Ostatní dlouhodobé závazky zahraniční	47		
Nakoupené dluhopisy a směnky k inkasu celkem	48		
z toho: krátkodobé dluhopisy a směnky ÚSC	49		
komunální dluhopisy ÚSC	50		
ostatní dluhopisy a směnky veřejných rozpočtů	51		

DARY A PŘÍSPĚVKY 2011:

Prostředky získané z darů a příspěvků v roce 2011 činily celkem 485 964,35 Kč.

Největšími částkami přispěli tito dárci:

- Patrick Mehr a Helen Epstein, USA
- Federace židovských obcí, Česká republika
- Terezínská iniciativa, Česká republika
- Hanne-Lore Cars, Německo
- Krajský úřad Ústí nad Labem, Česká republika
- Vlastimila Potocky, USA
- Viliam Bartoš, Česká republika
- Lenka Bartošová, Česká republika
- Milan Flosman, Česká republika
- Dáša Matušíková, Česká republika
- Tomáš Hájek, Česká republika
- Blanka Raclová, Česká republika
- Marek Šteigl, Česká republika
- Velvyslanectví Švýcarské konfederace v České republice
- Robert H. Arnow, USA
- Hana Latoňová, Česká republika
- BOKS s.r.o., Česká republika

Menšími částkami přispěla řada dalších dárců, z nichž většina zůstala anonymními. Také jim všem náleží stejně jako výše jmenovaným naše upřímné poděkování.

Prostředky získané z darů a příspěvků byly využity pro následující účely:

Terezínská tryzna.....	115 000,00 Kč
Soutěže umělecké tvořivosti mládeže.....	27 695,00 Kč
Mzdové náklady.....	60 932,00 Kč
Práce s mládeží a činnost vzdělávacího oddělení.....	96 698,00 Kč
Coalition – projekt Školákem v protektorátu.....	145 390,00 Kč
EHRI – mezinárodní databáze holokaustu.....	34 587,00 Kč
Opravy Ravelinu 16.....	492 060,68 Kč
Katalog Oggier.....	18 557,49 Kč

TECHNICKÁ A STAVEBNÍ ČINNOST

POKRAČOVÁNÍ V ODSTRAŇOVÁNÍ ŠKOD ZPŮSOBENÝCH POVODNĚMI V LETECH 2002 A 2006:

- Oprava vnějších fasád objektů Malé pevnosti – byly dokončeny práce na objektu bývalého správního dvora a zahájeny nové na budově bývalé kantýny dozorců. V tomto roce proběhla oprava jižní a západní strany budovy.
- Sanace podzemního pevnostního systému Malé pevnosti – práce na této rozsáhlé opravě začaly v roce 2005 a v roce 2011 byly dokončeny.
- Oprava pohledového zdiva vnějšího opevnění Malé pevnosti – díky získání dotace Ministerstva kultury ČR byla zahájena celková oprava, jejíž dokončení je předpokládáno v roce 2016. V tomto roce byla provedena přibližně sedmina plánovaných prací.
- Oprava havarijního stavu Kolumbária – práce pokračují již druhým rokem. Nyní jsou přibližně v polovině celkového objemu.
- Obnova poškozené zeleně v objektech Památníku Terezín – po dokončení stavebních prací na sanaci podzemního pevnostního systému proběhla rekultivace travnatých ploch v prostoru za popravištěm v Malé pevnosti.

DALŠÍ ÚDRŽBOVÉ A TECHNICKÉ PRÁCE:

- Protipovodňová opatření v Malé pevnosti – díky dotaci Ministerstva kultury ČR proběhla realizace protipovodňových hradidel v branách a zprovoznění stavidel napouštěcího systému Malé pevnosti.
- Bývalá mansarda nad modlitebnou z doby ghetta v Dlouhé ulici. Původní autentické prostory prodělaly celkový restaurátorský zásah, byly vybaveny replikami původního zařízení a připraveny ke zpřístupnění návštěvníké veřejnosti.
- Běžná údržba všech objektů Památníku Terezín.
- Údržba zeleně ve všech areálech Památníku Terezín.
- Technické zajištění pietních, kulturních a vzdělávacích akcí (Terezínská tryzna, výstavy, semináře apod.).

VÝHLED NA ROK 2012

- Konání Tereziánské tryzny a dalších vzpomínkových akcí.
- Pokračování výzkumu nacistických represivních zařízení v Terezíně a Litoměřicích.
- Pokračování digitalizace sbírek Památníku Terezín a jejich zpřístupňování na internetu.
- Doplnění databází bývalých vězňů.
- Pokračování ve sbírkotvorné činnosti.
- Vydání Tereziánských listů č. 40.
- Vydávání čtvrtletníku Zpravodaj. Vzdělávací a informační bulletin.
- Instalování sedmi příležitostných výtvarných a dokumentárních výstav.
- Pořádání seminářů pro pedagogy, studenty a žáky.
- Uspořádání výtvarné soutěže a literární soutěže pro mládež na téma „Paměť, vzpomínání, připomínání...“.
- Realizace projektu dokumentace současného stavu míst bývalých nacistických táborů v českých zemích, nazvaného „Za pomníčky“.
- Zajištění odborné spolupráce při zahájení workshopů na českých školách, vycházejících z webových stránek „Školákem v protektorátu“, připravených Památníkem Terezín.

PAMÁTNÍK TEREZÍN
Výroční zpráva za rok 2011

Vydal: Památník Terezín

Adresa redakce:

Památník Terezín

411 55 Terezín

Česká republika

Tel.: +420 - 416 782 131, 416 782 442, 416 782 225

Fax: +420 - 416 782 245

E-mail: pamatnik@pamatnik-terezin.cz

Internet: www.pamatnik-terezin.cz

Vychází jednou ročně vlastním nákladem.

Redakční uzávěrka této zprávy: 10. února 2012